

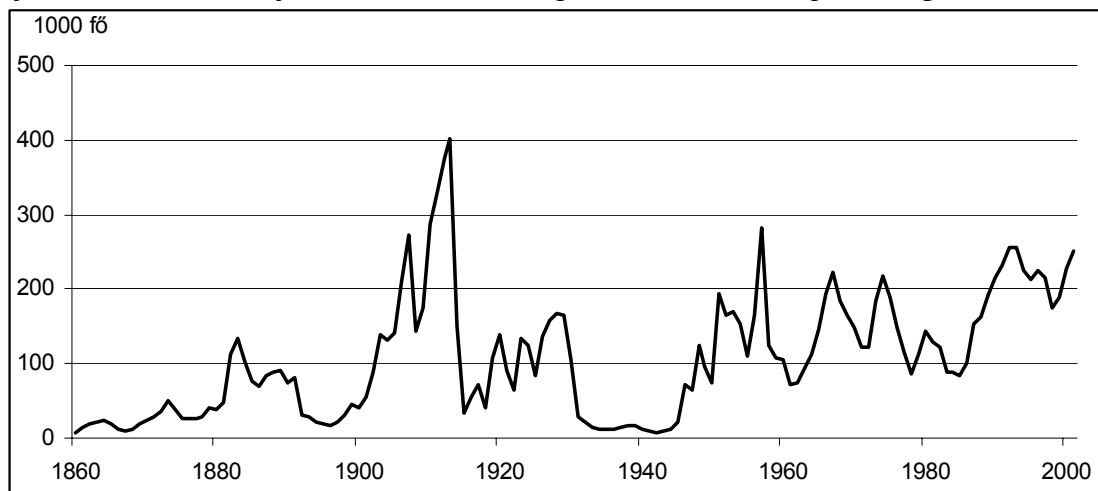
7. KANADA

A történelmi tapasztalatokkal rendelkező bevándorló országok között Kanada, a migráció volumenét illetően az évi 220 ezer körüli bevándorlással, ötödét jelenti az USA migrációjának, ezzel világ viszonylatban is a második helyet foglalja el. A befogadás alapjait tekintve az Amerikai Egyesült Államokhoz képest kisebb hányadban jellemzi családgyesítés típusú befogadás és nagyobb hányadban a képzettségre épülő. Ez utóbbi azt is jelenti, hogy a migráció folyamatának irányítása nagyobb mértékben lehetséges. Ha ehhez megemlítjük a három ország viszonylatában is kiemelkedő humanitárius befogadást, akkor felismerhető a migrációs irányítás szándéka. Kanada a világ migrációját tekintve arról nevezetes, hogy ezt regionális eszközökkel is bővítette.

7.1. A bevándorlás folyamata

Kanada úgy tekint hosszú idő óta a migrációra, mint lehetséges külső erőforrásra. Az elmúlt században a benépesítést tartották a legfontosabbnak, de az elmúlt évtizedekben felerősödött a munkaerő piaci elvárásoknak megfelelő ún. foglalkoztatási alapú befogadás. Látható a 34. ábrán, hogy több hullámban emelkedő arányú befogadás. A kormányzat jövőbeli stratégiájában a migrációt, mint erőforrást tekinti és a beilleszkedés elősegítését és a jogszerű belépést, tartja fő céljának. Határozott törekvése, hogy a bővítse a migrációs forrást, mint választékot, ezért *aktív pro-migrációs politikát folytat*. Már jónéhány évtizede azt a gyakorlatot követi, hogy fokozó mértékben kívánja megválogatni azt, hogy kiket is akar befogadni. Következésképpen a képzettségnek döntő szerepe van, amit a foglalkoztatási alapú kritériumokon keresztül kíván érvényesíteni.

Az ország bevándorlási programja *a szellemi tőke fejlesztését az anyagi beruházás működtetési részének tekinti*. A szokásos rövidtartamú turista és látogatói célon kívüli, hosszabb tartózkodást jelentő állandó bevándorlási programmal rendelkezik, amit az ország munkaerőpiaci igényei alapján alakít ki. Továbbá az időszakos tanulási, humanitárius és munkavállalási, befektetői célt alkotja pro-migrációs gyakorlatát. Mivel az országon belül tartózkodva lehetséges a státuszváltás, így a legtöbb esetben az ideiglenesről állandóra módosítják a tartózkodás célját. Kanada ezt a kategóriát nevezi „*letelepült*” migránsnak.



1. ábra A bevándorlás alakulása 1860 -2001 között

Forrás: Facts and Figures 2001

Kanadába 2000-ben 227 313 fő vándorolt be, ami az 1999-es adatokhoz képest mintegy 37 000 fős növekedést jelent. A bevándorlók majdnem 60%-a (133 422 fő) foglalkoztatási alapon kap engedélyt, 27%-uk (60 541 fő) családi alapon illetve pár ezer ember egyéb okok miatt. Állandó tartózkodási engedéllyel rendelkezők közel annyian vannak, mint a bevándorlók. (197 208 fő). Évi pár ezerre tehető a menekült státuszt szerzők száma.

A foglalkoztatási alapon érkezők száma 1999-ben és 2000-ben egyaránt nőtt, szemben a megelőző évek 24%-os csökkenésével. Az 1997-es csökkenést részben okozhatták a külföldi befektetőkkel szembeni megszorítások, míg a növekedést előidézhette az ázsiai gazdasági krízis. A családi alapon érkezők száma is növekedett az utóbbi években, de kisebb arányban, mint az előbbi csoporté.

Kanada adatait összevetve az Egyesült Államokéval több érdekesség is megállapítható. Először is 2000-ben az USA-ba 4-szer több bevándorló érkezett, ezen kívül ott a bevándorlásban a családgyesítés játssza a nagyobb szerepet (69%). A negyedannyi bevándorló ellenére, Kanadába 25 000-rel több foglalkoztatási alapú bevándorló érkezett. Ez azt jelenti, hogy *Kanada jobban képes érvényesíteni a képzettségi lehetőséget, mint Amerika.*

Az elmúlt időszakban mintegy 15%-a az ideiglenes céllal tartózkodóknak a helyi tapasztalatok megszerzése után kérte a hosszabb vagy végleges letelepedését. Ez összehasonlítva a többi bevándorló országgal, alacsony. Különösen azoknál a célországoknál, ahol hosszabb időt vesz igénybe az elbírálás vagy a kibocsátóktól távol helyezkednek el, fordul elő az, hogy már az országban tartózkodva döntenek a végleges maradás mellett. Ezekben az országokban a hesitálók aránya (40-60%), akik hosszabbításokkal, tapasztalatszerzéssel és természetesen a bevándorlási elvárásoknak történő megfeleléssel töltik el azt az időt, ami a bevándorlásig terjed.

Ez bizonytalanságot és a bizonyos mértékben a *migrációs intézményi rendszer hatékonyságát is jelenti.* De pozitív megközelítésben ez jelentheti azt is, hogy viszonylag rövid idő alatt olyan tapasztalatokat szereznek, ami végleges elhatározásra juttatja a tartózkodókat, és ebben a migrációhoz kapcsolódó intézményeknek jelentős munkája fekszik. De jelentheti azt is, hogy mielőtt az országba érkeztek *alaposan tájékozódtak* a letelepedés lehetőségeiről és a hatósági befogadás is gyorsan zajlik. Pl. nincs backlog, azaz több év óta halasztott elbírálás. Ha végig gondoljuk a nagy bevándorló országok távol és tengerrel határoltak a küldők többségétől, tehát a migrációs döntés nem igen teszi lehetővé, pl. a pendlizést.

Az adatsorok leggyakrabban mind a bevándorlási jog kérelmezőivel (principal applicants), mind azok hozzátartozóival (dependants) számolnak. Az állandó bevándorlásra a hagyományosan ismert három kategória létezik;

- a család hozzátartozója, akinek már él rokona Kanadában,
- foglalkoztatási és üzleti célból érkező
- humanitárius befogadás, menekült státusz.

Az országnak a befogadás mértékére nincs éves limitet jelentő kvóta rendszere, de tervezett éves adatokkal rendelkeznek az egyes migrációs befogadásokra. Egy jól kidolgozott mechanizmuson keresztül, még az országba érkezés előtt vizsgálják azt, hogy a tartózkodás célja mennyire megalapozott.¹

A befogadásban a családgyesítés aránya csökken, ami a foglalkoztatási alapú befogadás növekedését jelenti. A 12. tábla adatai az ezredforduló éveire mutatja be ennek alakulását.

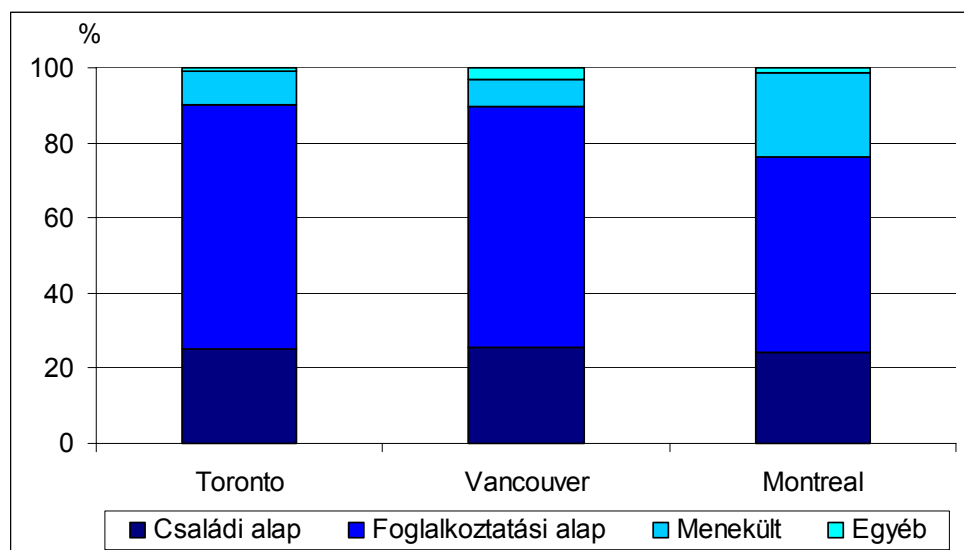
¹ Pl. érdekes megemlíteni, hogy működtenek egy olyan web oldalt, ahol kérdéseket lehet feltenni milyen lehetősége van valakinek arra, hogy befogadást kapjon, és milyen feltételeknek kell megfeleljen. Erre jogilag is jártas szakemberek adnak jelszavas, nyilvánosan is megtekinthető válaszokat. Miközben ez a rendszer szolgálja a bővebb információ elérését a bejutni szándékozók számára az is igaz, hogy gondolkodásra készteti azokat, akik még a kérdés megfogalmazásáig sem jutottak el. A felvetődő kérdések alkalmasak arra is, hogy a hatóságok bő információhoz jussanak.

1. Táblázat A befogadás alapjai (kérelmező és családtagok)

	1999		2000		2001	
	fő	%	fő	%	fő	%
CSALÁDEGYESÍTÉS						
Családtag	3	1	3	1	3	1
	2.838	7,29	5.246	5,51	7.721	5,07
Szülők és nagyszülők	1	7,	1	7,	2	8,
	4.487	63	7.753	81	1.261	49
Egyéb	7.	4,	7.	3,	7.	3,
	958	19	542	32	674	07
Összesen	5	2	6	2	6	2
	5.283	9,11	0.541	6,63	6.656	6,63
FOGLALKOZTATÁS						
Szakképzett	9	4	1	5	1	5
	2.437	8,67	18.558	2,16	37.098	4,76
Üzleti célú	1	6,	1	6,	1	5,
	3.030	86	3.660	01	4.595	83
Területi kérés alapján		0,	1.	0,	1.	0,
	507	27	253	55	275	51
Összesen	1	5	1	5	1	6
	05 .974	5,80	33.471	8,72	52.968	1,10
Egyéb	4.	2,	3.	1,	2.	1,
	291	26	243	43	828	13
Összes bevándorló	1	8	1	8	2	8
	65 .548	7,17	97.255	6,78	22.452	8,86
Összes menekült	2	1	3	1	2	1
	4 .374	2,83	0.058	3,22	7.894	1,14
Összes bevándorló és menekült	1	1	2	1	2	1
	89.922	00,00	27.313	00,00	50.346	00,00

Forrás: Facts and Figures 2001

A statisztikai rendszerezés lehetőséget nyújt arra, hogy tartományi és nagyvárosi részletezésben vizsgáljuk a migrációs érdeklődés térbeliségét. A nagyvárosokban a családdegyesítés csak egy ötödét jelenti az összes belépésnek és az is döntő mértékben a képzettségen alapul. Lásd 35. ábra Több szempontból kedvezőbb vidéken kezdeni az új környezetben az életet. Az első benyomások átélése, a nagy családlétszám eltartása kedvezőbb a rurális környezetben. A lakhatás költségei, a nyelvi korlátok, a beilleszkedés folyamata egyszerűbb vidéken. Az érkezők abban kapnak támogatást, hogy életvitelüknek és képességeiknek megfelelő térségbe kerüljenek, jól működtetett intézményi rendszernek is köszönhető.



2. ábra A három metropoliszba bevándorlók típus szerinti megoszlása (2000)

Forrás: Facts and Figures 2001

A központilag irányított rendszer kiegészítője a regionális szerveződésű és családok támogatására épülő intézményi hálózat. A központi bevándorlási stratégia elvei, családi ún. *sponsorálási* kapcsolatokon keresztül történnek. Az a család, aki vállalja, hogy kapcsolatot tart és figyelemmel kísér egy bevándorló családot, ki kell nyilvánítsa érdeklődését, felelősségét, különös figyelemmel a helyi közösség irányába, hogy ezt érdeklődésből teszi és rendelkezik az ehhez szükséges feltételekkel. Ezzel nemcsak a beilleszkedést segítik elő, de az induláshoz szükséges biztonságot is megteremtik.

A *képzettség alapján* a munkaerőpiacra úgy lehet belépni, hogy a regionálisan működő munkaerő közvetítő hivatal igazolja, a keresett munkaerő a térségben szükséges. A *helyi munkaerő védelme* érdekében azt is figyeli, hogy erre a feladatra meghatározott ideig eredménytelenül keresett hazai munkaerőt. Az *üzleti célú* belépés alapja egy minimálisan meghatározott befektetés az országban és a beruházás helyén a foglalkoztatás növelése. Itt *meghatározó szerepe van a regionális fejlesztési céloknak*, amelyet a jelentkezővel megismertetnek, és támogatásban részesülhet a befektetése akkor, ha ezeket a célokat szolgálja. Meghatározzák mind a befektetést, mind az általuk foglalkoztatásra kötelezettek számát. Ugyanakkor nem létezik olyan megkötés, mint az USA-ban, hogy a külföldinek kanadai állampolgárt kell foglalkoztatni. Az USA-ban ezek a kikötések azért születtek, mert a munkahelyteremtést úgy értelmezték, mint küldő régiókból származók számára biztosított munkát.

A tartózkodásra vonatkozó központi elvek hasonlóan a legtöbb ország lokális gyakorlatához, abból indulnak ki, hogy adott üres munkahelyre nem találtak helyi állampolgárt és külföldivel kívánják betölteni. Kanadában ezek a szervezetek munkájukat **kevésbé hatóságinak, sokkal inkább szolgáltatónak fogják** fel, és toborzásuk kiterjedhet azokra a menedékesekre is, akik a menekült státuszért váró listán vannak, azaz már túl vannak az elsődleges átvilágításon.²

Speciális szabályok vonatkoznak azokra a személyekre, akik az Amerikai Szabad Kereskedelmi Társulás lakói, North American Foreign Trade Association / *NAFTA*. A *NAFTA keretében évi 10-12 ezer ember vállal munkát, ami elmarad a várakozásoktól*. A társulás tag országai, így az USA, Mexikó polgárai számára a foglalkoztatási célú belépésre négy kategóriában adott;

kereskedő és beruházó,
üzleti célú látogató,
szakmai tevékenység céljából érkező, és
vállalaton belüli áthelyezés.

A legtöbben szakmai tevékenység céljából az ún. „Professional” kategóriában érkeznek. Annak eldöntésére, hogy a kérelmező tevékenysége a szükséges kategóriába tartozik-e, *szakmai listát vezetnek*. A foglalkozási alapú befogadásra vonatkozó tény adatok a tervezett éves befogadásnak túlteljesített részét jelentik.

3 éves tartózkodás után lehet *állampolgárságért* folyamodni. Az intézkedések döntő része úgy tekinti, hogy az állampolgárság megszerzése jelenti a végleges letelepedési szándék megerősítését. Az integrálódás elősegítésére nyelvi, letelepedési, átmeneti lakhatási program van. A jelenlegi kanadai munkaerőpiac egy ötöde külföldön született, ez valamivel meghaladja az USA arányait. A munkanélküliségben a helyi lakossággal azonos arányok mutatkoznak, ami arra utal, hogy a beilleszkedési esélyek kedvezőek. A helyi szervezetek számára az ún. „*host*” program és az adaptációs programok a legnépszerűbbek. Ezek a megértést, foglalkoztatást, szolgáltatások elérését, és a kulturális különbségek toleranciájának

² A váró lista ugyanis két lépcsős. Áll egy rövid időtartamú vizsgálódásra várókból áll, őket meg kívánják óvni a hosszas várakozástól, ezért előzetesen áttekintik, van-e esély a befogadásukra. (Short és long-term screening) Aki még a rövid áttekintés elvárásainak se képes megfelelni, azt azonnal kiutasítják.

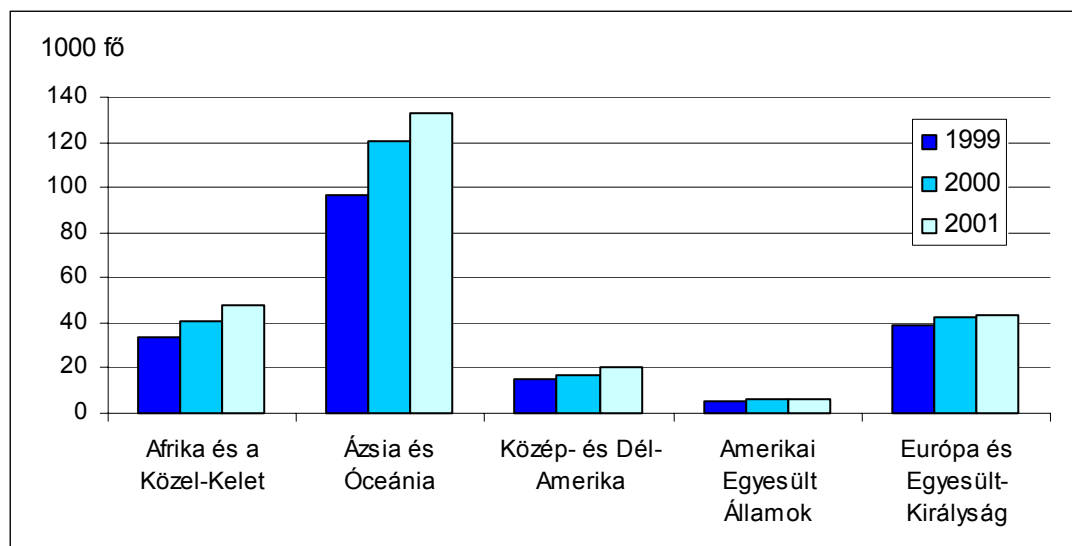
erősítését támogatják. Nagy hangsúlyt helyeznek arra, hogy a helyi körülményeket ebből a szempontból is fejlesszék, mert tudják, hogy az itt szerzett tapasztalatok a gyökérverésben meghatározóak.

1997-ben indították útjára az ún. *beruházók belső migrációs programját*. Ennek a programnak az az alapgondolata, hogy az érkezők készségeit a regionális adottságokhoz kívánják közelíteni. Ez oly módon történik, hogy ***a fejlesztési tervek jövőképét kötelező módon ismertetik meg az érkezőkkel, ezzel kívánnak területi kötődéseket kialakítani és egyfajta ráutalással, támogatással szeretnék a lakóhelyválasztásban az állam számára is kedvező döntést elérni.*** Tehát nem utasító módon alkalmazzák, hogy akkor jut hozzá valaki lakhatási támogatáshoz, ha ide és ide költözik, hanem hívogató-bemutató módon. De nem engedik korlárok nélkül se folyni a választást. Úgy végzik a munkájukat, hogy erős ráutaló, rábeszélő módon teszik irányítottá a lakóhely megválasztását. Ebben még olyan szempontok is megjelennek, hogy adott helyen, adott szakember odacsábítása, milyen mértékben támogatható. ***Egyeztetik a regionális szükségleteket, a szakma specifikus igényekkel és ehhez kapcsolják a támogatás mértékét.*** Az egyéni (private) elképzeléseket az állami, térségi (public) perspektívákkal kapcsolják össze, ami különösen a képzetteknek jelent új választási szempontot. A családi sponsor program keretében a bevándorlóval a kapcsolattartás időtartamát 10 évre terjesztették ki, megértést és felelősségvállalást is kérnek a támogatótól. Az is előfordul, hogy felmentik a támogatót a kötelezettsége alól, ha a migráns nem működik vele együtt. A beilleszkedésben mutatkozó zavarok, a hatósággal vagy a támogató családdal az együttműködés hiányát, a végleges letelepedés elbírálásánál figyelembe veszik.³

7. 2. A migráció forrása és térbeli elhelyezkedése

Kanadának is, hasonlóan az USA-hoz dinamikusan növekvő mértékben Ázsia jelenti a fő küldő forrását, *Hong Kong, Kína, India*. A migrációra részletezett adatai az 1996-os népszámlálásból származnak. A jelen munkában felhasznált adatok többsége továbbvezetéses éves statisztikán alapul, a Facts and Figures 2001. évi, elmúlt három évre visszatekintő elektronikusan elérhető lapjáról származnak. www.facts2001.ca Eszerint a külföldön születettek aránya 1996-ban is nőtt, elérte a 17,4 %, visszaesett az európaiak aránya 47%-ra, nőtték az ázsiaiak 31%-ra.

³ Hasonló a svájci példa is, ahol a helyi vélemény a beilleszkedés mindennapjairól döntő szerephez jut.



3. ábra A bevándorlás regionális küldő forrásai 1999-2001

Forrás: Facts and Figures 2001

A fentiekből látszik a bevándorlóknak több, mint a fele Ázsiából származik (53%, 120 539 fő), majd ezt követi fej-fej mellett Európa és Afrika (19%, 42 885 fő ill. 18%, 40 815 fő), valamint számottevő még a dél- és közép-amerikai bevándorlók száma (7%, 16 944 fő).

Korábban nem volt ilyen koncentrált eloszlású a bevándorlók származási helye, a 80-as évek elején még Európa vezetett és szorosan követte őt Ázsia és Amerika, míg Afrika egy kicsit le volt szakadva, de egyik térségnek sem volt nagyobb súlya, mint a többinek. A nyolcvanas évek közepén változott meg a helyzet, ekkor az Ázsiából érkezők száma rohamosan kezdett emelkedni, viszont a többi kontinens körülbelül ugyanazon a szinten maradt, így *Ázsia súlya megnőtt*. Ez valószínűleg összefüggésben van azzal, hogy az USA-ban már telítődés állt be, a korlátozó politika hatása érezhetővé vált. A 90-es évek elejétől kezdve – kisebb hullámzásokkal – nagyjából a mai viszonyokhoz hasonlóak voltak az arányok. A földrajzi forrásváltozást magyarázza az is, hogy míg Ázsiából, Afrikából és Európából főleg képzett munkaerő érkezik, addig a dél- és közép-amerikaiak között nagyobb arányban vannak képzetlenek. Az ilyen irányú keresletet közelről töltik fel és a távolabbi helyekről a képzetesebbek érkeznek. Az előzőeknél részletesebb képet mutat az országonkénti lebontás, mely az 13. táblázatban található meg.

2000-ben az első hat küldő között csak ázsiai országok találhatók, az első három – Kína, India és Pakisztán – jelenti az összes bevándorló harmadát, és 1999-hez képest nőtt a számuk és arányuk is. Az ázsiai országok közül a Hong-Kong-ból érkezők száma csökkent le radikálisan: míg 1996-ban és 1997-ben innen érkeztek a legtöbben, 1999-ben viszont már az első tíz közé sem került be. Ehhez minden bizonnyal köze van annak, hogy 1997-ben a törpeállam 99 év brit fennhatóság után, visszakerült a kínaiakhoz. Az európai országok közül Nagy-Britannia és Franciaország van az élen, ami összefüggésben van a hivatalos nyelvhasználattal. 1999-hez képest 2000-re jelentősen megnőtt a jugoszlávok száma is, és immár a TOP10 között vannak, ami összefüggésbe hozható a NATO támadás következményeivel. Említést érdemel még Irán 8. helyezése, de tény, hogy egyetlen Dél- és Közép-Amerikai ország sincs az első tíz között.

Növekvőben van Afrika és ennél kisebb mértékben Dél-Amerika. *Ázsia jelenleg a befogadottak 60%-t jelenti*. Ázsián belül Kína fölénye jellemző, India, Pakisztán, Fülöp szigetek jelentik a vezető országokat. Már az 1880-as években hoztak a kínaiak bejutására vonatkozó korlátozó jogi intézkedéseket, hogy mi lett volna e nélkül, azt nem

tudjuk megbecsülni. Szép példáját mutatja annak, hogy a korábbi generációk, rokoni és baráti kapcsolatok hírei alapján épült tovább a mobilitási hajlandóság.

2. Táblázat A bevándorlás fő küldő országai (1999-2001)

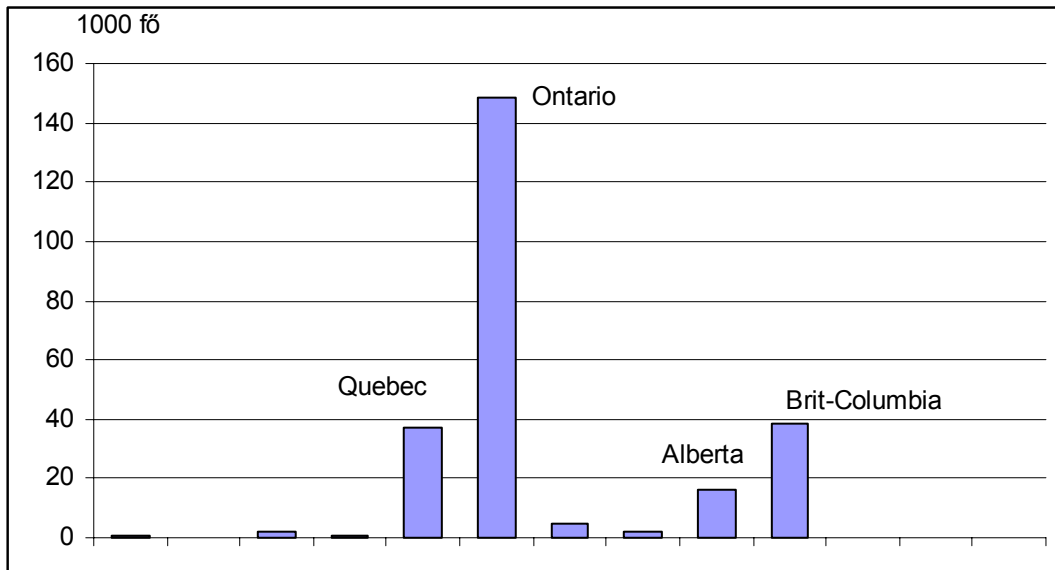
	1999				2000				2001			
	fő	%	rend	Sor-	fő	%	rend	Sor-	Fő	%	rend	Sor-
Kína	112	29.	15,33	1.	36.715	15	16,	1.	296	40.	10	16,
India	429	17.	9,18	2.	26.086	48	11,	2.	812	27.	11	11,
Pakisztán	295	9.	4,89	3.	14.182		6,24	3.	339	15.		6,13
Fülöp-szigetek	170	9.	4,83	4.	10.086		4,44	4.	903	12.		5,15
Dél-Korea	216	7.	3,80	5.	7.626		3,35	5.	604	9.		3,84
USA	528	5.	2,91	7.	5.814		2,56	7.	894	5.		2,35
Irán	907	5.	3,11	6.	5.608		2,47	8.	736	5.		2,29
Románia	461	3.	1,82	14.	4.425		1,95	11.	585	5.		2,23
Sri-Lanka	723	4.	2,49	9.	5.841		2,57	6.	514	5.		2,20
Egyesült- királyság	478	4.	2,36	10.	4.647		2,04	10.	345	5.		2,14
Tajvan	464	5.	2,8	8.	3.511		1,54	14.	111	3.		1,24
Jugoszlávia	490	1.	0,78	29.	4.723		2,08	9.	786	2.		1,11
<i>Első 10 ország összesen</i>	322	98.	51,77		121	37	53		134	53	37	53
Egyéb országok	600	91.	48,23		985	63	46		318	116	46	46
Összes bevándorlá s	922	189	100,00		227.313	100	100		346	250	100	100

Forrás: Facts and Figures 2001

Az országon belül a külföldön születettek vándorlása koncentráltan, történik. Az összes belépő 60%-a Ontario államban telepszik le, majd Québec és Brit-Columbia következnek. A regionális irányítás egyik kiemelt feladata az, hogy jobban „terítse” az újonnan érkezetteket. A térbeli elhelyezkedésben az is szerepet kap, hogy a meleg égövi részből érkezik nagy hányaduk, akik az időjárás viszonyosságait is szemügyre veszik a lakóhely megválasztása során.

Kanada területe 10 millió km², tehát a 227 313 bevándorló elvileg nagy területen szóródhatna szét, ezzel szemben a déli és part mentén jellemző a koncentráció. Lásd ... **mellékletben** A legtöbben Ontario államba telepedtek le (133 323 fő), ezt követi Brit-Kolumbia (37 372 fő) és Québec (32 424 fő), ezen kívül számottevő még Alberta (14 319 fő), de a többi állam csak néhány ezer immigráns célállomása. Az első három állam tömöríti a 2000-ben érkezők 89%-át! A térbeli elhelyezkedést a 37. ábra mutatja, amelyen látszik a rendkívüli koncentráció. Az első négy államon kívül, még ezer fön felüli bevándorlóval rendelkező államok a következők, – Manitoba (4 606), Saskatchewan (1 888) és Új-Skócia (1 591) –, amelyek kivétel nélkül a déli határ mentén találhatók. Ez nem is csoda, ha figyelembe vesszük, hogy az ország területén csupán itt található megfelelő éghajlat a mezőgazdasági termelésre és emiatt az ipar is ide települt. Itt található Kanada gazdasági súlypontja, ami leginkább vonzza a letelepedni szándékozókat. Ehhez képest északon csak bányászat folyik igen zord körülmények között, ami már nem olyan attraktív az emberek számára, így például

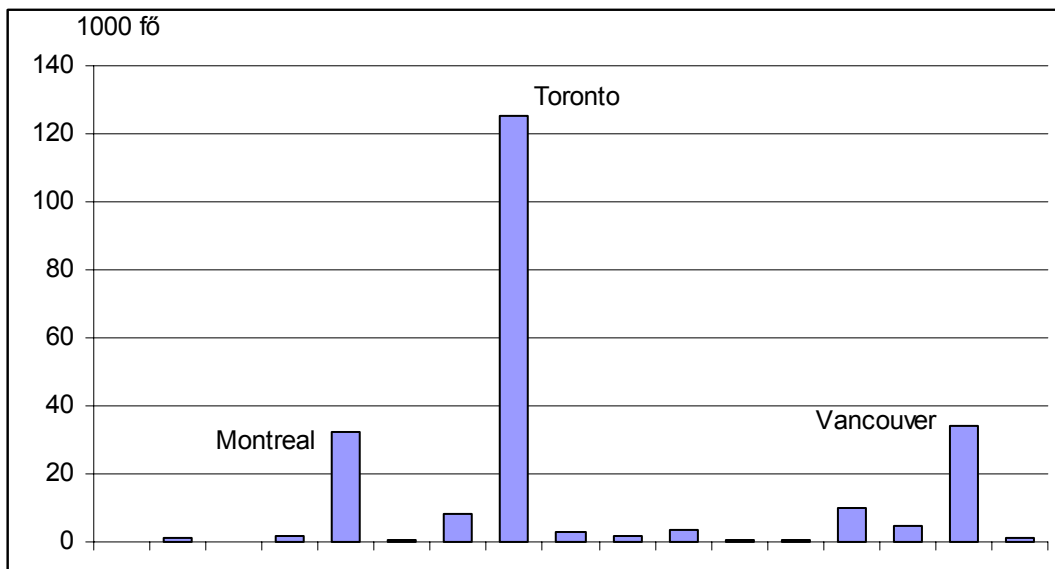
2000-ben Yukon államban 60, az Északnyugati Területeken 82, Nunavuton pedig mindössze 9 fő bevándorló telepedett le.



4. ábra A Kanadába bevándorlók területi elhelyezkedése (2000)

Forrás: Facts and Figures 2001

A migráció térbeli elemzése tartományok és nagyvárosok szintjén is lehetséges. A három metropolisz vonzza a belépést kérvényező képzettek 80%-át, sőt 2001-ben már elérte a 85%-ot! A nagyobbik része Torontóba kerül, Montreal a második (14,5%), mivel 2001-ben a Vancouver visszaesett ezért most ideirányult az érdeklődés. A tartományokon belül nagy részük a beilleszkedést a metropoliszokban kezdi. Itt is igen koncentrált érdeklődés tapasztalható. 36.37. ábra A bevándorlók döntő hányada Torontót választja, majd Vancouver és Montreal következik.



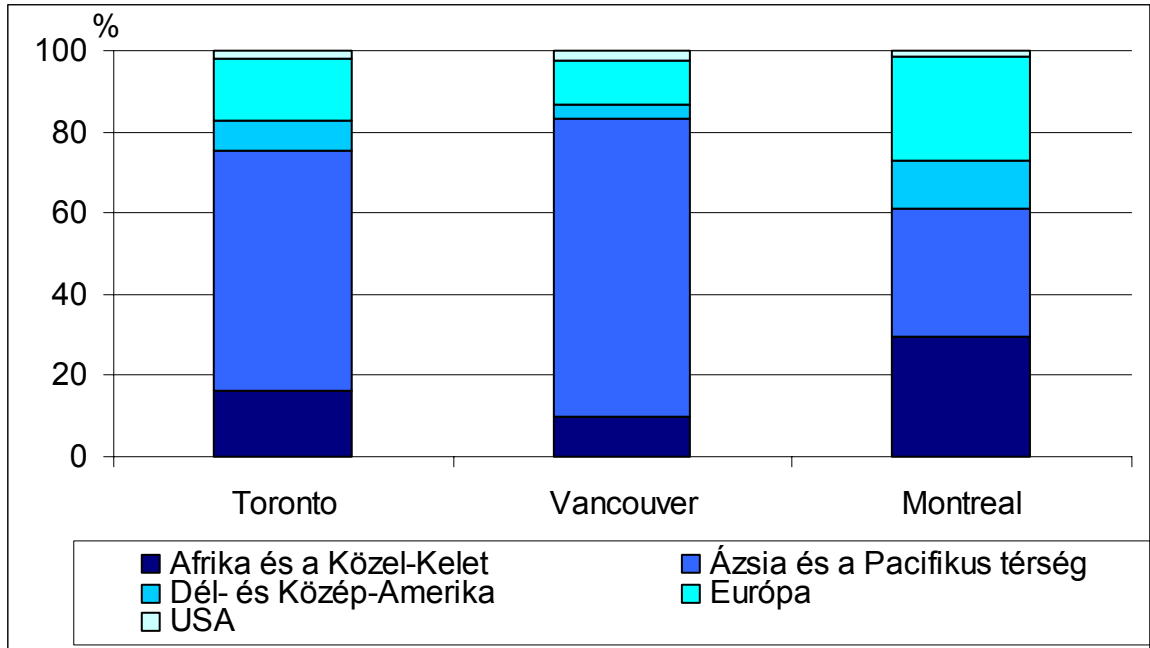
5. ábra A Kanadába bevándorlók területi elhelyezkedése (2000)

Forrás: Facts and Figures 2001

A metropoliszokba érkezők összetételének vizsgálatát ezekre a nagyvárosokra folytatjuk. Az elemzés során az volt a központi kérdésünk, hogy mennyiben térnek el az itt

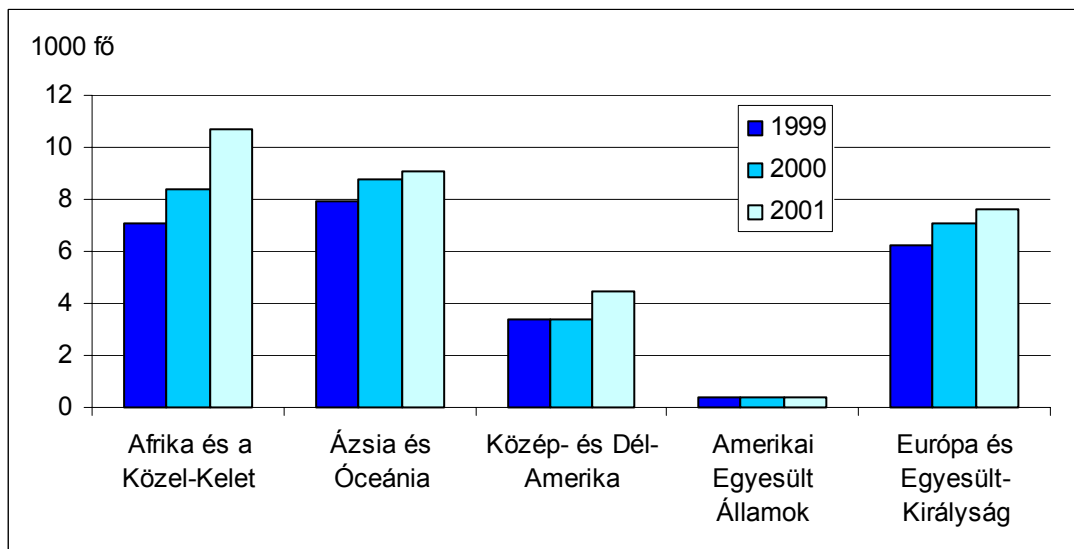
tapasztalt jellemzők az országostól, van-e specifikus jellemzőjük. pl eltérnek az ázsiai érdeklődési arányok, ami a 39. ábrán látható, és ezek mennyiben módosulnak.

Montrealra irányul jobban és a többiben meghatározó a spanyol nyelvű eredet. Montreal a francia nyelvi közösségnek köszönhetően számottevő afrikai és közel keleti belépővel rendelkezik. Az ezt követő ábrák azt a tapasztalást erősítik meg, hogy Montrealban stabil folyamatok vannak, ami nem kíván az irányításban változó végrehajtást ebből a szempontból. A többi városban afrikai előretörést és az ázsiai érdeklődés erősödését látjuk Torontóban.

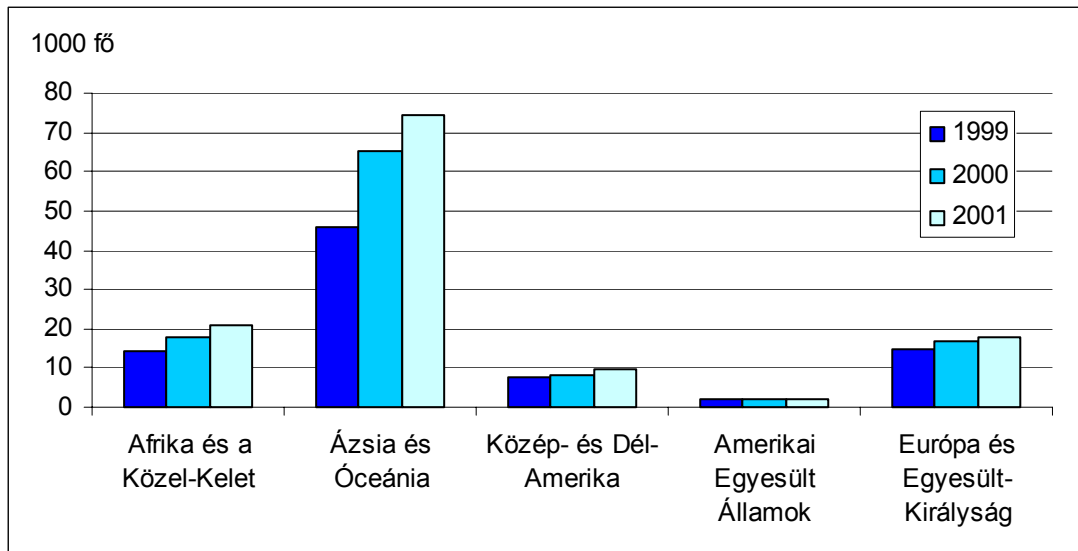


6. ábra A három metropoliszba bevándorlók származási helyek szerinti megoszlása (2000)

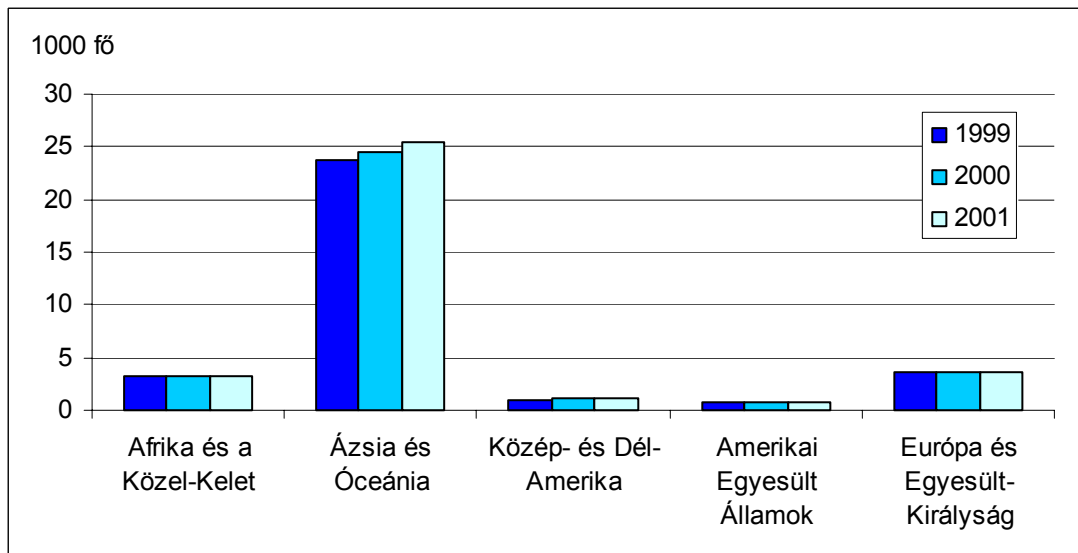
Forrás: Facts and Figures 2001



7. ábra Montreal regionális küldői (1999-2001)



8. ábra Toronto regionális küldői (1999-2001)



9. ábra Vancouver regionális küldői (1999-2001)

Forrás: Facts and Figures 2001

A lakóhelyválasztást befolyásolja az is, hogy milyen nyelvet beszélnek. Több mint 50%-uk ismeri legalább az egyik hivatalos nyelvet, sőt 4,36% mindkettőn tud beszélni. Úgy gondolom, hogy aki angolul tud, azok közül sokuknak nem ez az anyanyelvük, hanem például a magasabb képzettségű ázsiai vagy afrikai immigránsok közül kerülnek ki, míg viszont a franciául tudók főként franciák vagy Franciaország volt gyarmatairól származnak. A bevándorlók 43,67%-a egyáltalán nem beszél egyik nyelvet sem, nagy hányaduk feltehetőleg az alacsonyabban képzetebbek körébe tartozik. Az ő beilleszkedésük megkérdőjelezhető.

3. Táblázat A foglalkoztatási alapon befogadottak nyelvi képessége (1999-2001)

	1999	2000	2001
angol	51.989	61.376	67.157
francia	4.256	5.077	6.434
angol és francia	5.548	7.294	10.035
egyik sem	30.685	44.794	53.493
Összesen	92.478	118.541	137.119

Forrás: Facts and Figures 2001

Montreal: Az országos átlaghoz hasonlóan az ideérkezők nagyobb hányadban kerülnek ide foglalkoztatási alapon. Mint a fenti ábrák mutatják jelentős számú afrikai bevándorlóval, számolhatnak a francia nyelvterületen. Ennek oka, hogy a franciáknak jelentős kiterjedésű gyarmatterületeik voltak Afrika északi részén és másutt is. Az általánosan jellemző vezető Ázsia itt gyengébben szerepel, és az utóbbi években az igényt benyújtó lakói száma sem nőtt nagyon. Minden harmadik a városba tartó bevándorló urbánus térségből is származik, ezzel magyarázható a metropolisz utáni vágyuk. Az átlagot ugyancsak meghaladja a 23-25% körül „liftező” arányú Európa, valamint hasonló helyzetbe került a latin-amerikai térség 11%-kal. A szomszédos Amerikából viszont kevesen érkeznek ide. Montreal életében a kínaiak több évtized óta azért is játszanak meghatározó szerepet, mert a többi nemzet nem szaporodik olyan mértékben.

Toronto: a Montreal közelében fekvő Toronto nagyságrendileg több migránst fogad be mint a másik kettő, de hasonló tendenciákat mutat. Míg Montrealba 10-10 ezer afrikai és ázsiai volt a jellemző, itt kétszer annyi afrikai és nyolcszor nagyobb az ázsiai letelepedő. Arányosan az európai érdeklődés is megtalálható. A kérelmezők gazdasági alapon kerülnek ide. Eltérést a kontinensekről származók besorolásai sem jelentenek. Ázsia szerepének további fokozódása figyelhető meg. Jellemző bevándorló csoportok Kína, India, Pakisztán, Sri Lanka, Fülöp szigetek.

Vancouver: a nem gazdasági kérelmezők sorában a legnagyobb arányt jelenti, a többség családgyegetítés útján kerültek ide. Vancouver az ázsiai érdeklődés igazi központja, kiemelten a képzetlen háztartási munkát végző női lakosság célterülete. Feltételezhetjük azt, hogy az akklimatizálódás a fejlett világ minden napjaihoz itt történik.

A metropoliszok eltérő migrációs karaktere eltérő szabályozást is kívánna.

7. 3. A képzett munkaerő

Ha áttekintjük a foglalkoztatási befogadás kérelmezőit és vele együtt érkezők táblázatát a következőt tapasztalhatjuk. A képzettségi csökkenés együtt járt a családtagok számának növekedésével. A kisebb képzettségűek nagyobb termékenységgel rendelkeznek és egész családdal, érkeznek. Megállapítható, hogy a foglalkoztatási alapon történő kérelmezőkhöz közel ugyan annyi családtag is csatlakozik. Ez közvetetten utal arra, hogy nem a képzettségi top kategóriával állunk szemben. A top képzettségűek ritkábban hozzák magukkal a családjukat, egyes esetekben átmenetinek tekintik ottani tevékenységüket. Mennek a lehetőségek után. A kérelmezők döntő részét férfiak alkotják, a hozzátartozóknál ez éppen ellentétes, ott női többlet tapasztalható. A bevándorlók nemek szerinti megoszlását nézve elmondható, hogy 2000-ben 3000-rel több nő érkezett, ami mindössze 1%-os eltérést jelent a két nem aránya között (50,5 ill. 49,5%). Ez az érték egyáltalán nem sok, az USA-ba 90 000-rel több nő érkezett ugyanekkor, ami viszont több mint 10%-nyi különbséget jelent.

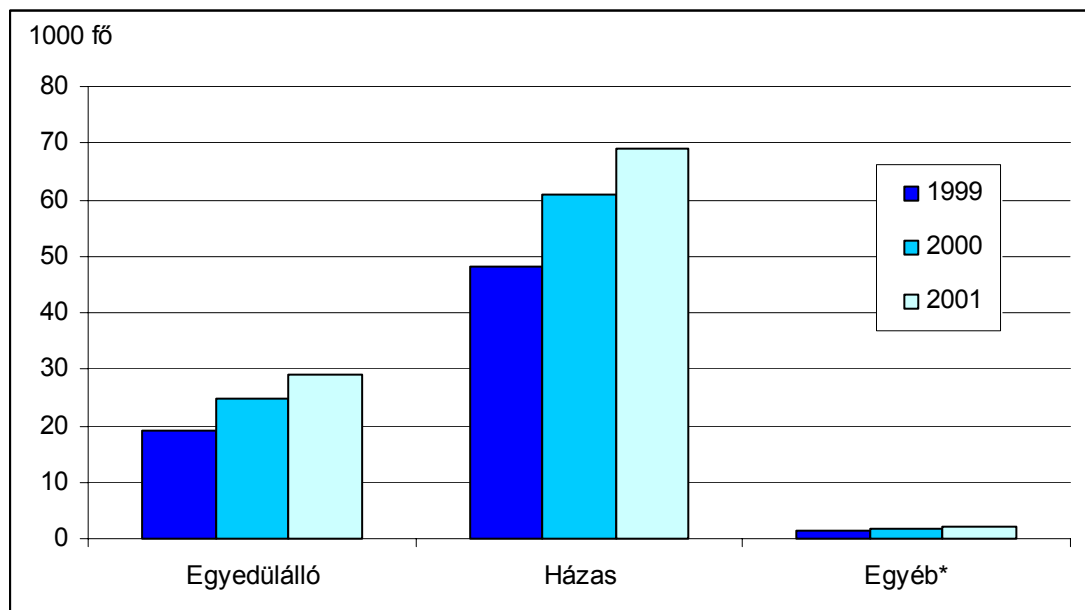
A bevándorlók 50,5%-a 25 és 44 év közötti, tehát munkavállalási korúak. Őket követik a 14 év alattiak 22,5%-kal, akik hozzátartozóként érkeznek a letelepedési engedélyt megszerző szüleikkel. Ez a két korosztály teszi ki az immigránsok közel ¾-ét. A fiatalító hatás erős. Számottevő még a 15 és 24 év közötti korosztály (32 682 fő, 14,38%), míg 65 év fölötti emberekre nem jellemző a mobilitás (5553 fő, 2,44%). Főként családos emberekről van szó, lassú feminizálódás mérhető. Lásd 15.tábla és 43. ábra

Ha összehasonlítjuk egy képzettségi alapon belépővel mennyi családtag valószínűsíthető, akkor a következőket állapíthatjuk meg. Az utóbbi években **egy kérelmezettel átlagosan további 1,3 fő érkezett**. De egyes országok még ennél is magasabb arányt mutatnak, pl. India 2,0-2,3 fővel érkeznek. Ennél kevesebb jellemző a Franciaországból jövőkre és 3,0 az Egyesült Arab Emírátsból érkezőkre. Tehát egy kérelem megadásakor arra lehet számítani országoktól függően, hogy további 2-3 fő érkezik. A foglalkoztatási alapú befogadás 1:3 nő férfi aránya ezzel jóval eltér a befogadás egészére jellegzetes azonos arányra.

4. Táblázat A foglalkoztatási alapú befogadás a kérelmező alapján (1999-2001)

	1999	2000	2001
Férfi	31.006	39.575	44.419
Nő	10.530	12.527	14.441
Összesen	41.536	52.102	58.860

Forrás: Facts and Figures 2001



10. ábra A képzett bevándorlók családi állapot szerint 1999-2001.

Megjegyzés: Az Egyéb kategóriába tartoznak a következők: elvált, megözvegyült, szétvált

Forrás: Facts and Figures 2001

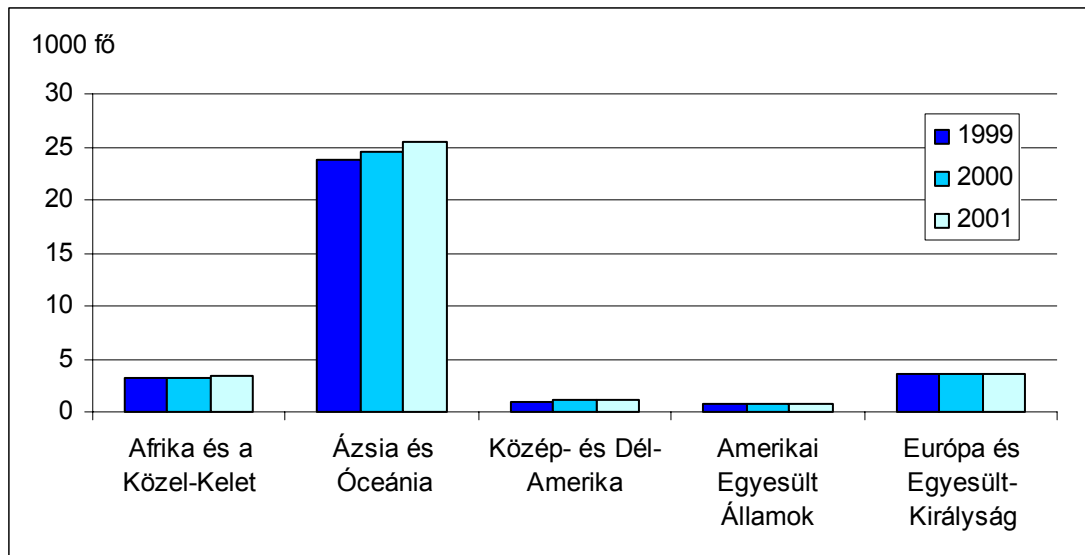
2000-ben a bevándorlók 68,21%-a volt házas és 27,26%-a egyedülálló, tehát egyedül kevesebben vállalják a letelepedést egy idegen országban, míg egy házastárssal vagy családdal könnyebb belevágni, a fennmaradó 4,4% elvált vagy özvegy volt. Az utóbbi két arány - az életkorok és a családi állapot szerinti megoszlás - az USA-ban is hasonlóképpen alakult az ezredfordulón.

Csökkenő angol, stabil francia és nő a kettős nyelvet beszélők aránya. A képzeteket az angol nyelvű csökkenő mértékű, de többségi arány jellemzi. Azok, akik dolgozni akarnak

nagyobb arányban beszélnek az angol nyelvet és magasabb a hivatalostól eltérő nyelvismeret. A következő adatsor mutatja, hogy enyhén nő a foglalkoztatási alapú befogadás, és ez jelenti a meghatározó hányadot.

A képzettek dinamikusan növekvő mértékben érkeznek Ázsiából. lásd 44. ábra

A korábbi ábrákon utaltunk arra, hogy a bevándorlók több mint a fele jön Ázsiából, a képzett esetében mér nagyobb hányad, mert Afrikai érkezők elmaradnak és a Közép és Dél amerikai részvétel csupán pár %-ra tehető.



11. ábra A képzettek küldő régiói 1999-2001 (A kérelmezők alapján)

Forrás: Facts and Figures 2001

A migráció forrása az első öt helyen az elmúlt időszakban alig változott, Kína, India és Pakisztán. Lásd a 16. táblázatot. A képzettek körében Irán feljövőben, Fülöp szigetek kisebb érdeklődéssel jelenik meg. Ha a kérelmezők és a velük együtt érkező hozzátartozók alapján nézzük a küldő országokat, a képzettek migrációja eltér a családgyesítési alapon befogadottakétól. *A képzettek kevesebb családtaggal érkeznek, sokan még egyedül állók.*

5. Táblázat A képzett munkaerőt küldő főbb országok (1999-2001)

	1999			2000			2001		
	ö	f	% orrend	ö	% orrend		fő	% orrend	
Kína	0.070	1	4,24	2	2.759	24,88	340	13.	2
India	.443	3	,29	8	.745	1,20	34	5.9	1
Pakisztán	.240	2	,39	5	3.962	,73	04	3.3	5
Fülöp-szigetek	26	9	,23	2	.718	,35	29	2.7	4
Franciaország	.135	2	,14	5	.356	,59	28	2.4	4
Dél-Korea	.225	1	,95	2	.348	,63	47	2.0	3
Marokkó	06	6	,46	1	.065	,08	83	1.8	3
Románia	.133	1	,73	2	.465	,86	71	1.8	3
Egyesült- királyság	.210	1	,91	2	.307	,55	48	1.5	2
E. Arab E.	24	4	,02	1	86	,53	94	1.2	2
Irán	.290	1	,11	3	.051	,05	71	1.0	1
Oroszország	.037	1	,50	2	16	,79	5	97	1
Tajvan	.108	1	,67	2	20	,40	5	56	0
<i>Első 10 ország összesen</i>	<i>4.891</i>	<i>2</i>	<i>9,93</i>	<i>5</i>	<i>2.776</i>	<i>2,91</i>	<i>378</i>	<i>36</i>	<i>6</i>
Egyéb országok	6.645	1	6,49	3	9.326	7,68	482	22.	3
Összes bevándorlás	5.614	4	00,00	1	1.288	00,00	860	58.	1

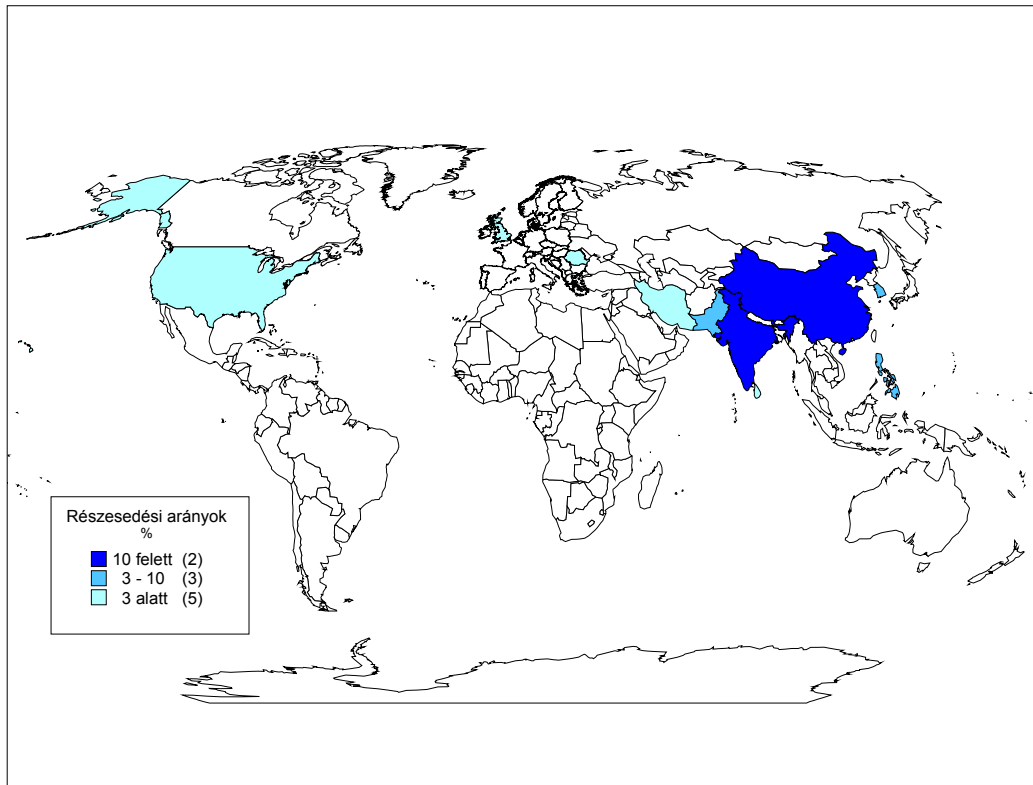
Forrás: Facts and Figures 2001

Az iskolázottsági mutatók az érkezők körében évről évre javulnak, ami ellenkező az Államok trendjével. A kérelmezők 58%-a ún. bachelor bizonyítvánnyal érkezik, további 20%-a egyetemi végzettséggel és 4% feletti a posztgraduális vagy doktori végzettségűek aránya. A kérelmezőknél a férfiak, a családtagoknál a nők rendelkeznek magasabb iskolai végzettséggel. Látszik, hogy az a személy válik a kérelem benyújtójává, akinek erre a legjobban van esélye. A képzettek esetében a megoszlás arra utal, hogy a jövőben is Ázsia és Afrika lesz a fő forrás régiója. A top tíz ország sorrendje csak kis mértékben módosul.

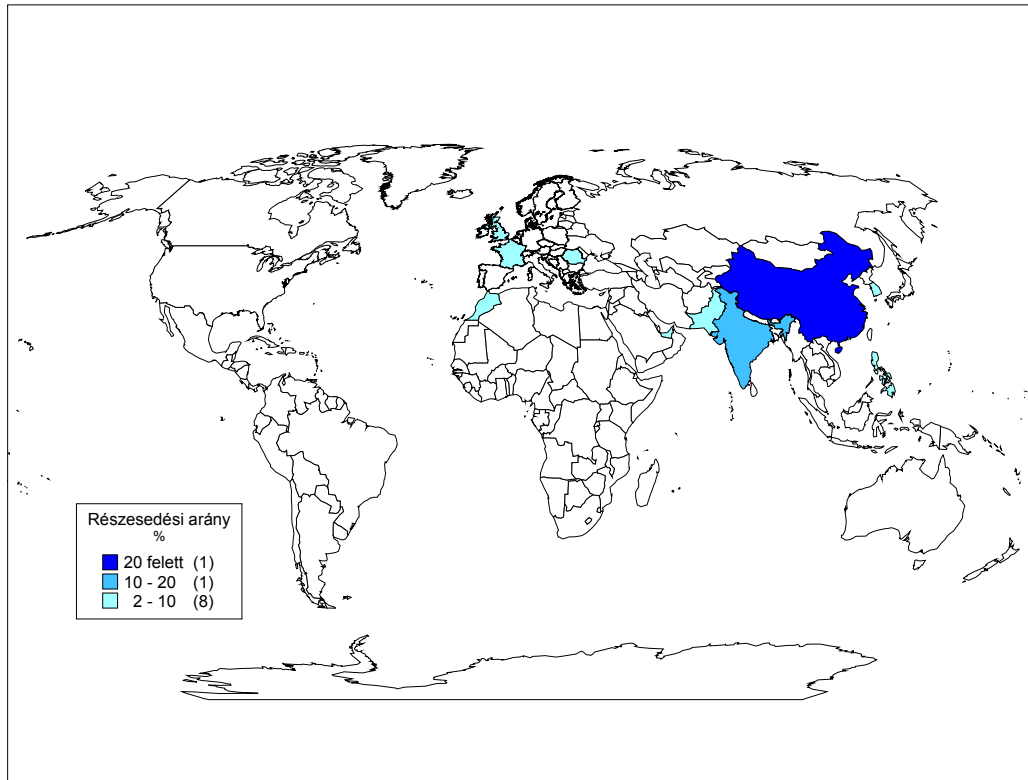
*Az USA fő küldő országaival összehasonlítva sok különbség fedezhető fel a két szomszédos nagyhatalom között. Az egyik legfontosabb a kontinensenkénti megoszlás, **USA bevándorlóinak közel fele(45,28%) Dél- és Közép-Amerikából származik**, tehát e térség országaiban élők számára sokkal vonzóbb az Egyesült Államok. **Kanadában magasabb az Ázsiából érkezők aránya.** Az Európából érkezők, közel azonos arányban vesznek részt mindkét ország bevándorlásában. **Eltérést jelent még az afrikaiak és a közel-keletiek alacsonyabb aránya az USA esetében**, de ez nem meglepő, ha az Irakkal vagy Iránnal való feszült viszonyára gondolunk, így nem is csoda, hogy ők inkább Kanadát preferálják.*

*Az országokénti lebontás is ennek megfelelően alakul, az Egyesült Államok esetében az első tíz között csak közép-amerikai és ázsiai ország szerepel, nevesül Mexikó az első – az összes bevándorló 20,47%-a származik innen – őt követi Kína, India, Fülöp-szigetek és Pakisztán, mely országok Kanadánál is az elsők között vannak, ezután viszont Kuba, Haiti vagy El-Salvador megint különbséget jelent. **Tehát ezen ország lakóinak egyáltalán nem célországa Kanada.***

A képzett munkaerőt jelentő országoknak donor kapcsolata alakult ki Kanadával. Ez a donor kapcsolat azt a jövőbeli tendenciát is magába rejti, hogy innen nagyobb hányadban érkeznek és a küldő ország perspektíváinak javulása esetén, odatérhetnek vissza. A térképek azt mutatják, hogy a távoli helyek a magas képzettségűeket küldik Amerikának, a képzetlenekeket a közelebbi országokból érkeznek.



12. ábra A Kanadába irányuló migráció a tíz legnagyobb küldő ország részesezése alapján, 2001.



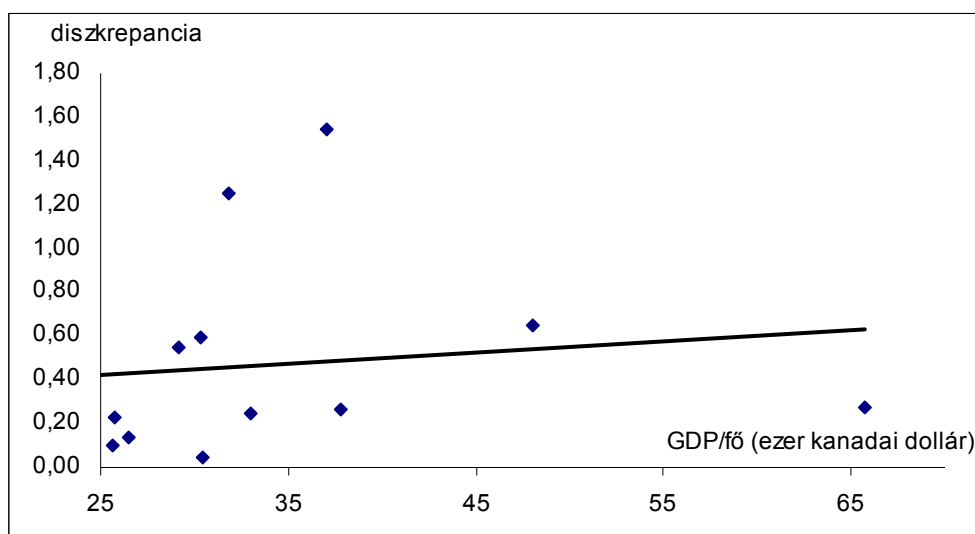
13. ábra A Kanadába foglalkoztatási alapon bevándoroltak küldő országai 2000. (a tíz legnagyobb küldő ország részesedése alapján)

Megvizsgáltuk azon feltételezést, hogy a letelepedők mennyiben követik a helyi lakosság térbeli elhelyezkedését, avagy alakítanak ki új struktúrát, valamint ez milyen összefüggésben van az életminőség államokénti jellemzőivel. A bevándorlók államok közötti megoszlását legjobban a diszkrepancia számítással lehet összehasonlítani. Az egyes államok migrációs részesedését az összes bevándorlásból (m_c) viszonyítottuk az ott élő népesség arányához (p_c). Abban az esetben, ha a lakosság térbeli eloszlása közel azonos lenne a migrációval odakerülőkéhez, akkor erősítené annak követő jellegét. Ha a migrációs érdeklődés meghaladja a népességit, akkor egy feletti értéket kapunk és a fogyasztói piac követését jelenti. Jellemzően ilyen értéket Ontario és Brit –Kolumbia mutatott. Abban az esetben, ha a migrációs érdeklődés elmarad a népességi súlytól, akkor odairányító regionális szempontot vehet a politika figyelembe. Ilyen értéket, a kedvezőtlen és perifériális elhelyezkedésű államok mutattak. a 16. táblázat mutatja.

6. Táblázat Diszkrepancia index (2001)

Tartomány	bev % (m _c)	nép % (p _c)	diszkrepancia
Új-Foundland	0,18	1,75	0,10
Prince Edward Island	0,08	0,45	0,19
Új-Skócia	0,70	3,06	0,23
New Brunswick	0,33	2,45	0,14
Québec	14,28	23,97	0,60
Ontario	58,72	37,99	1,55
Manitoba	2,03	3,72	0,54
Saskatchewan	0,83	3,32	0,25
Alberta	6,31	9,78	0,65
Brit-Columbia	16,46	13,19	1,25
Yukon	0,03	0,10	0,27
Északnyugati Területek	0,04	0,13	0,27
Nunavut	0,00	0,09	0,04
Összesen	100	100	

Forrás: Facts and Figures 2001, www.statcan.ca



14. ábra Diszkrepancia és a GDP összefüggése (2000)

Forrás: saját számítás

A *diszkrepancia* szerint három csoportba sorolhatók az államok.

Az első csoport a 0,5 alatti értékkel rendelkezők, avagy a „nem túl vonzó államok”. Idetartoznak az északi államok (Yukon, Északnyugati Területek, Nunavut), a lányhán fejlődő, viszonylag szegény és elmaradott atlanti partvidékiek (Új-Foundland, Új-Skócia Prince Edward Island, New Brunswick) és a főleg mezőgazdasági termeléséről (tavaszi búza) híres Saskatchewan.

A második csoportba a 0,5-1 értékkel rendelkező ún. „vonzó államok” tartoznak. Manitoba, ami szintén jelentős tavaszi búzatermő körzet, de ezen kívül itt található Churchill a Hudson-öböl legforgalmasabb kikötője, a Labrador-félszigeten található francia-kanadai Québec, ahol többek között a Szent Lőrinc vízi út szintén forgalmas kikötői sorjázna és a

Préri-fennsík peremén elterülő újjgazdag Alberta, mely a kőolajbányászatnak köszönheti virágzását.

Végül az utolsó csoportba kerültek az 1 fölötti értékkel bíró „rendkívül vonzó államok”. Az egyik a Nagy Tavaktól északra fekvő Ontario, aminek központja a 4 milliós Toronto az ipar, a kereskedelem és a pénzügyi élet vezető metropolisa. Környékén épültek fel a kohászat, az atomipar és az autógyártás legfontosabb üzei. A másik ilyen állam a Csendes-óceánra tekintő Brit Columbia, melyet a szép tájai és sokféle természeti kincsei miatt joggal nevezik Kanada édenkertjének. Nagy nyugati kikötővárosa Vancouver a Japánnal és Délkelet-Ázsiával folytatott kereskedelem központja. A csendes-óceáni térségben tapasztalható gazdasági fellendülésnek Brit Columbia is a részesévé vált.

Az előzőekben leírtakból is azt sejtethetnénk, hogy a diszkrepancia annál nagyobb, minél magasabb az adott állam egy főre jutó GDP-je, ezt azonban a 47. ábra nem erősíti meg. Ez egy regressziós függvény a diszkrepancia érték és az egy főre jutó GDP között, és jól látható – amint azt a meghúzott trendvonal is mutatja –, hogy csak gyenge pozitív korreláció van a két mutató között, egészen pontosan a korreláció nagysága 0,13. A bal alsó sarokban található a négy atlanti partvidéken elhelyezkedő elmaradottabb állam, ők tehát nem rontják az összefüggést. Ami igazán rontja az az északi államok pozíciója, amiknek átlagon felüli egy főre jutó GDP-jük van – az Északnyugati Területeknek például 65 784\$/fő – feltehetőleg a természeti kincsek gazdagsága és a kis számú népesség miatt, azonban még így sem elég vonzóak az emberek számára a zord éghajlatuk miatt, így a bevándorlás is elkerüli őket. A másik tényező, ami rontja a korrelációba az, hogy a nagy befogadó államoknak – amik magas diszkrepanciával rendelkeznek – viszont csak átlagos az egy főre jutó GDP-jük (32 000-37 000\$). Következésképpen az vonható le, hogy *a bevándorlók preferálják a kellemesebb, elviselhetőbb éghajlatot, mint a magas jövedelmet, ennek megfelelően főleg a déli határ mentén telepednek le, ott ahol a kanadai népesség is koncentrálódik*. Ebben az esetben tehát a természeti viszonyok miatt nem illeszkedik a bevándorlók aránya az egy főre jutó GDP térbeli eloszlásához.

Mint említettem a bevándorlók rendkívül koncentráltan helyezkednek el Kanada területén. 89%-uk Ontario, Brit Columbia és Québec államokban telepedik le és ezen belül is főleg a városokban. Az összes bevándorló 75%-a a három metropolisban Torontóban, Vancouverben és Montrealban talált lakóhelyet, ezért is tartom fontosnak az összehasonlításukat. A legvonzóbb város Toronto, az ország ipari, kereskedelmi és pénzügyi központja, ahol a legnagyobb szükség van a munkaerőre, itt 110 059-en (a bevándorlók 48%-a) telepedtek le. Vancouverben 33 289 fő (15%), Montrealban pedig 28 136 fő (12%) helyezkedett el.

A családi alapú bevándorlás arányai nagyjából mindhárom nagyvárosban megegyeznek (24-25%). A foglalkozási alapú bevándorlók arányai viszont csak Toronto és Vancouver esetében ugyanakkorák (64%), ellenben Montrealban az előzőeknél alacsonyabb az arány(52%). Ez azzal magyarázható, hogy az első két város nagyobb gazdasági potenciállal rendelkezik az utóbbinál, illetve hogy Montrealban a foglalkozási alapú bevándorlók arányát elnyomja a menekültek átlagnál sokkal nagyobb súlya (22%). A menekültek általában hajóval a keleti part felől érkeznek az ország területére, és mivel Montreal a Szent Lőrinc vízi út legjelentősebb kikötője a többség itt száll le valamint rendszerint helyben is marad. Vancouverben a nyugati parton ezért is alacsonyabb az arányuk (7%). A bevándorlók származási helyek szerinti megoszlásában mindhárom városnak vannak jellegzetességei. Torontóba Ázsiából vándorolnak be a legtöbben (59%), ezt követi Afrika és a Közel-Kelet valamint Európa (16 illetve 15%). Ezek körülbelül a kanadai átlagnak megfelelő arányok, ami nem is meglepő, mivel a bevándorlók több mint fele itt telepedik le, így nagy súlyt képvisel az összes bevándorlásból.

Vancouverben már jelentősen eltérő a kép. Ide az országos átlaghoz képest jóval nagyobb arányban érkeznek Ázsiából és a Pacifikus térségből (73%), ami a város nyugati parti fekvéséből és a Japánnal és Délkelet-Ázsiával folytatott kereskedelmi kapcsolataiból adódik. Emellett a többi kontinens arányai eltörpülnek.

Montreal esetében még jobban felborulnak az arányok. Ugyan itt is Ázsia vezet, de már koránt sincs akkora a súlya, mint az előzőekben (31%), viszont Afrika és a Közel-Kelet valamint Európa szorosán követi (28 illetve 25%). Ez Montreal francia kötődésével magyarázható (a francia-kanadaiak központja és Québecnek még elszakadási törekvései is voltak köszönhetően az erős francia öntudatuknak), ami nemcsak Európára, hanem a volt gyarmatok révén Afrikára is kihat.

Ennél részletesebb képet ad, ha a származási helyet országokra lebontva vizsgáljuk. Az egyes városok ilyen jellemzőjét az 1., 2. és a 3. térkép mutatja.

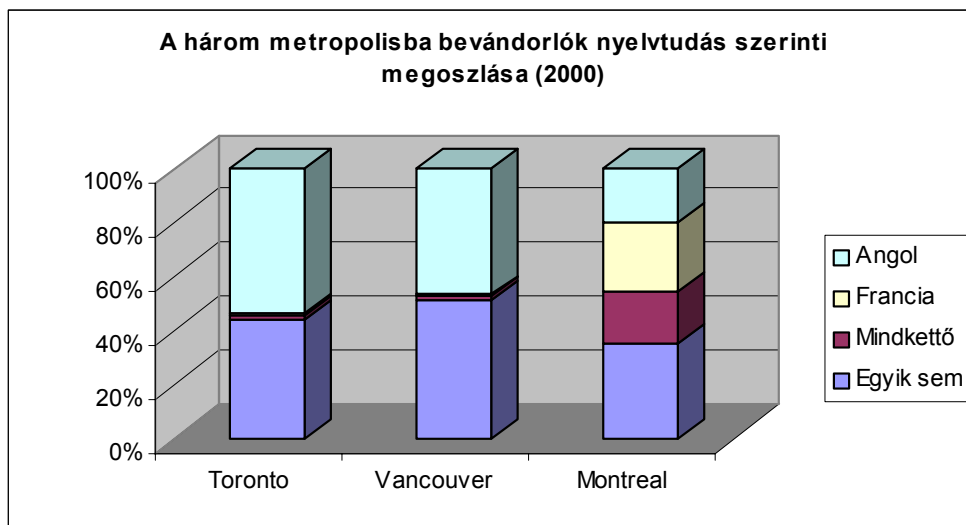
Toronto esetében az első nyolc helyen ázsiai ország szerepel, sorrendben Kína, India, Pakisztán, Sri Lanka, Fülöp-szigetek, Korea, Irán és az Egyesült Arab Emírségek, ami csaknem pontosan megegyezik az országos sorrenddel. (A kontinensenkénti összehasonlításban Pakisztán, Irán és az EAE az Afrika és a Közel-Kelet térséghez tartozott.)

Vancouver legjelentősebb emberforrása Kína és India után a Távols-Kelet (Fülöp-szigetek, Tajvan, Korea, Hong Kong) a földrajzi fekvés és a már említett gazdasági kapcsolatok miatt. Ezen kívül említést érdemel Nagy-Britannia is, mivel angol nyelvterületről van szó, bár megjegyzendő, hogy Torontóban telepedik le a legtöbb brit, de ott a sok bevándorló miatt kisebb lesz az arányuk. Megemlíteném még az USA-ból érkezők magas arányát, ami Torontóra is érvényes, és a két város gazdasági fejlettségének köszönhető. Véleményem szerint főleg üzleti bevándorlásról van szó.

A legváltozatosabb képet a francia alapítású Montreal festi. Az eddigiektől eltérő módon nem Kína vezet, hanem Franciaország, nyilván nyelvtudás miatt, emellett a 3-5. helyen volt francia gyarmatok (Algéria, Marokkó, Haiti) szerepelnek. Érdekes színfolt Románia megjelenése mely ugyancsak a francia kapcsolatokra vezethető vissza, újlatin nyelvük miatt a románok erős kötődést mutatnak a franciák felé.

Toronto és Vancouver jellemzői nagyjából megegyeznek, látható hogy angol nyelvterületről van szó, mivel a bevándorlók többsége ilyen nyelven beszél, csupán annyi a különbség, hogy Torontóban kevesebb az egyik fő nyelvet sem beszélők aránya, ami talán a magasan képzett immigránsok nagyobb súlyából adódik. lásd 48. ábra.

Teljesen más a helyzet Montrealban, ahol a legtöbb bevándorló franciául beszél (26%), az angolul tudók aránya ennél kevesebb (20%). Ezen kívül a vizsgált nagyvárosok közül itt a legmagasabb a mindkét nyelvet ismerők (19%) és legkisebb az egyik nyelven sem beszélők (35%) rátája. Ez utóbbit talán azzal lehet magyarázni, hogy aki itt telepedik le az ide is akart jönni (például a francia nyelv miatt), tehát tudatosan választotta Montrealt, míg a másik két metropolisba bevándorlók csak azért mentek oda, mert ott kaptak munkát, tehát nem tudatosan választottak lakhelyet.



15. ábra A három metropoliszba bevándorlók nyelvtudás szerinti megoszlása (2000)

Összegzésként azt mondhatjuk, hogy Kanada jobban irányítja a migrációs szándékokat, mint az USA. Nagyobb arányú lehetősége van, előnye, hogy alig jut el ide a Közép és Dél-amerikai érdeklődés. A francia nyelv miatt más globális befogadó által nem vonzott Magreb és Közel-Kelet érdeklődése is ideirányul. Az irányítás felismerte a regionális orientálás eszközeit és ezzel igyekszik a térbeli koncentrációt oldani, így az eredeti benépesítési célt szolgálja. Politikai gyakorlata nemcsak a bejutásra figyel, de mintegy vezeti a letelepedni szándékozót az országon belül is. A beilleszkedésben ezzel igen aktívan közreműködik.